

Meðan bíðað verður

Oddagrein

TAD var seint í farna árinum, at limur í bretska samráðingarnvndini gjørdi vart við, at bretar fóru at koma við einum nýggjum útspæli um markið fyrst í nýggja árinum. Vit skriva skjótt mars og enn er einki tilíkt útspæl komið.

MANGUR man hugsa, hvat býr aftanfyrri. Er hetta bara tilvild. Ella er talan um taktikk, um at mæða feroingar - ella vita bretar ikki hvørjum beini teir skulu standa á! Neyvan er tað hetta síðsta, tá hugsað verður um, hvussu durkdrivnir samráðingarmenn teir eru. Men treyðugt so, teir hava uttan iva nakrar trupulleikar at dragast við, nú tað ikki eydnaðist teimum at sannføra les „lumpu“ feroingar at góðtaka teirra mark, áðrenn oljuidnaðurin fór at trýsta á fyrri at fáa eina skjóta loysn.

VIT hava her í blaðnum endurgivið burtur úr eini røðu, sum bretska orkumálaráðharrin hevur hildið fyrri oljuidnaðinum. Í hesi røðu brúkar hann vendingina miðlinja í sambandi við samráðingarnar við feroingar. Nakað, sum teir ikki hava gjørt áður. Tvørturímóti hava bretar tosað sum vóru teir sum heild ímóti eini miðlinjuloysn. Hetta síðsta „útspælið“ kundi týtt uppá, at bretar hava broytt stóðu og nú eru tilreiðar at góðtaka eina veruliga miðlinju, sum liggur eina staðni í tí gráu leiðini og ikki langt inni á tí feroyska landgrunninum, soleiðis sum teir hava kravt áður.

AT teirra upprunaliga krav var burturvið og lítið sømíligt fyrri eina tjóð sum Bredland móti eini litlari grannatjóð hava vit gjørdi vart við fleiri ferðir áður. Og tað standa vit við. Vit mugu her halda okkum til orðini hjá fyrrverandi danska uttanríkisráðharranum, sum fanst harðliga at bretum fyrri at hava sett fram heilt órímlig krav móti feroingum. Tað er okkum framvegis ein gáta, hví bretska stjórnin valdi at spæla so høgt spæl við at krevja markið heilt inn at klettinum. Var endamálið við tí kanska „bara“ at fáa helvtina av kravinum uppfyllt, so má sigast, at bretar hava spælt við óreiðiliggum kortum, tí tá hevði sømt seg betur fyrri teir, at teir livdu upp til egnu orð um fair play. Og fair play móti feroyska grannanum hevði verið at hildið seg til eina miðlinju, sum er verandi fiskimark ella nakað sum líkist tí.

VIT krevja bert fair play av bretum í hesum álvarsmáli, sum jú er altavgerandi fyrri okkara framtíð. Vit tosa jú bæði um fisk og olju. Kunnu vit koma ásamt um, at miðlinjan skal vera útgangsstøðið fyrri einum marki - og vit ikki megna at áseta hesa miðlinju nú, so er kortini tað vunnið, at oljufelag sleppa út í Hvíta Sonuna, bæði bretska og feroysku megin. Tá er eisini greitt, at feroingar ikki longu mega hava ampa av umstríddum okkum á feroyska landgrunninum. Tað vil so aftur gera tað enn meira attraktivt fyrri oljufelagini.

SPURNINGURIN í løtuni er, hvat bretska stjórnin ynsk-ir og hvat vinnan krevur av henni. Eftir úttalislíni hjá Fraser orkumálaráðharran stendur tað púra greitt fyrri okkum, at stjórnin er vorðin trongd upp í ein krók av vinnuni, sum ikki vil bíða leiði aftrat eftir eini loysn á marknatrættini. Tá kann henda, at hon fer at hyggja seg um aðrastaðni at gera sínar lögur. Og tað kann tá koma stóra bretska oljuidnaðinum aftur um brekku. Og tað ynskja hvørki idnaðurin ella stjórnin. Tá kann tað vera lagnunnar speisemi fyrri bretar, at júst teirra egni taktikkur um at draga málið út fyrri at gera feroingar meyrar, sum nú er orsök til, at tingini mugu avgreiðast í skundi. Sjálvandi kunnu vit taka feil.

KOMANDI vikurnar verða avgerandi fyrri marknatrættuna og harvið eisini fyrri Føroya framtíð. Bretar eiga útspælið. Vit bíða.

Sosialurin

Umbyggið Ternuna

Vilhelm Johannesen, løgtingsmaður, hevur sett fram fyrispurning til Sámál Petur í Grund, landsstýrismann um siglingina um Leirvíksfjørð

Hvat ætlar landsstýrið at gera fyrri at bøta um ferðasambandið millum Klaksvík og Eysturoy?

1. Ætlar landsstýrið at bøta um atløgviðurskiptini í Leirvík?
2. Ætlar landsstýrið at gera útvegir fyrri eini stórru ferju til hesa sigling?
3. Um svarini upp á spurning 1 og 2 eru játtandi, nær kunnu vit so rokna við, at nakað hendir á økinum?

Viðmerkingar:

Við lögtingsmáli nr. 11/90: Lóg um umbygging av M/f Ternuni, reisti eg spurningin um siglingina um Leirvíksfjørð á tingi tann 30. august 1990, men orsakað av, at lögtingsval varð útskrivað fýr dagar eftir, kom málið ongatíð til viðgerðar á tingi ta ferðina.

Tá tað politiska arbeiðið kom aftur á gongd aftan á lögtingsvalið í november 1990, gekk ikki long tíð, til herviliga búskaparkreppan kom undan kavi. Landskassin fekk risastór hall at dragast við, og hugsingarnar var ikki um annað enn at spara á øllum økjum, og serstakliga tá talan hevur verið um almennar fløgur. Í 1993 komu vit á bót, og síðani tá hevur gingið stóðugt framá. Landskassin hevur nú javnvág, og útlit er eisini fyrri avlopi, og tí má tað haldað ræðiligt, at smærri almennar fløgur verða gjørdar, har tørvur er á slíkum.

Tað eru skjótt 17 ár liðin, síðan M/f Ternan varð sett í sigling millum Leirvík og Klaksvík. Ferjan er bygd á Tórshavnar Skipasmiðju og var liðug á sumri í 1980. Skipið, sum er 42 metrar langt, er soleiðis bygt, at tað kann verða longt við 12 til 14 metrum. Sum er tekur Ternan 36 vanligar bilar. Av hesum kunnu 10 fara upp á bilhyllarnar (hon hevur eina bilhyll í hvørjum borði). Verður skipið longt við 12 til 14 metrum, kann tað taka einar 12 til 14 bilar afturat.

Alt bendir nú á, at Ternan er vorðin alt ov litil til tann flutningstørv, sum er um Leirvíksfjørð. Hendan stóðan var longu kend í 1990. Í viðmerkingunum til lögtingsmálið, sum eg tá legði fram, var m.a. sagt: »Nú í summar er tað fleiri ferðir hent, at nógvir bilar hava staðið eftir. Hetta ger seg serliga galdandi hvønn friggjadag og byrjar longu fyrrapartin av degnum. Serliga eru tað lastvognarnir, sum eru nógvir stórir og nóg fleiri í tali nú enn fyrr«. Við-

ari sýna viðmerkingarnar tá nógur tøl, sum eru hesi:

Ferðafólk	Bilar
1987: 169.093	71.576
1988: 201.630	71.055
1989: 239.849	79.050

Eg havi tíverri eingi tøl fingið til vega enn, fyrri t.e. sey seinastu trý árin, men eg veit, at lutfallið millum vanligar bilar øðrumegin og teir stóru bilarnar - stórar vørvognar, lastvognar og trailarabilar hinumegin, framhaldandi er broytt, soleiðis at teir stóru bilarnir gerast alsamt stórir og stórru partur av tí samlaða biltalinum. Fleiri orsøkir eru til hetta. T.d. tað, at uttanlands-skipið hjá strandferðsluni ikki longur siglir á Klaksvík vil sjálvandi økja talið av teimum stórum bilunum enn meira. Men onnur viðurskipti ávirka eisini talið av teimum stórum bilunum. M.a. brennistøðin hjá IRE flutningur av fiski, smolti, alifóðri o.s.fr.

Alt bendir á, at eitt ella annað eitur at verða gjørt nú beinanvegin. Undirritaði heldur, at ein longd Ternan, sum siglir nakað meira enn siglt verður í løtuni, kann nógva tørvin um Leirvíksfjørð nógur ár fram í tíðina. Eisini er ein serlig ferðafólkalandgongd eitt gamalt ynski. Tá Ternan í varð sett í sigling um Leirvíksfjørð í 1970, hevði hon eina tilfika landgongd. Ein slík landgongd tryggjar, at ferðafólk til gongu sleppa undan at anda bensinosa í seg og sleppa undan at verða vaski-klutar, tá sey skulu skottra seg í land eftir einum fullsettum dekki av bilum.

Trappurnar til bæði sey niðaru og ovaru ferðafólkurúminu á Ternuni eru sera reystar. Tað er torført, fyrri ikki at siga heilt ógjørligt hjá eldri og brekkaðum fólk-

um at koma upp og niður gjøgnum hesar trappur. Fólk í koyristóli hava als ongan møguleika. Hesi mugu búleikast millum bilarnar á bildekkinum. Tí má ein lyfta setast í skipið, sum kann sambanda ovaru ferðafólkurúminu, ferðafólkalandgongdina, bildekkið og niðaru ferðafólkurúminu.

Av og á hevur M/f Dúgván siglt um Leirvíksfjørð fyrri Ternuna. Tað hevur víst seg, at í hesum tilfællum hevur ofta verið siglt á Fuglafjørð í staðin fyrri Leirvík við tí úrsliti, at alt ferðasambandið millum høvuðsstaðin og Norðoyggjar er farið av skinnaranum. Dømir eru um, at tað hevur tikið ferðafólkum fimm tímar at koma úr Havn til Klaksvíkar. Tað kann ikki haldað at vera tíðarhóskandi, nú vit skriva 1997.

Annars er Dúgván so mikið stórri enn Ternan, at hon tekur umleið sama tal av bilum, sum ein longd Ternan hevði tikið. Eisini má sigast, at Dúgván hevur ferðafólkurúm, sum eru stórir og rúmligari enn sey á Ternuni. Hin vegin er Dúgván 11 ár eldri enn Ternan. Hon er bygd í 1969. Tí má haldað, at ein longd og umbygging Ternan er tann betra loysnin. Í sambandi við eina umbygging ber eisini til at geranútvegir fyrri stórir og rúmligari ferðafólkurúmum.

Undirritaði er sannførdur um, at hetta júst er tann rætta løtan at gera broytingar um borð á M/f Ternuni. Føroyisku skipasmiðjurnar hava ikki nógva at gera í løtuni, og eisini liggur M/s Dúgván tøk til hesa sigling, meðan Ternan verður longd og umbygd. Um ein longd Ternan krevur, at ábøtur verða gjørdar á atløgviðurskiptini í Leirvík, dugi eg ikki at meta um, men hetta eru viðurskipti, sum serkunnleikin hjá landsstýrinum saman við teimum, sum dagliga sigla á hesi farleið, kunna gera álítdandi metingar um.

Vísandi til frammanfyrri standandi viðmerkingar loyvi eg mær at seta landsstýrismanninum í samferðslumálum hesar spurningar.

Á Føroya Løgtingi,
18. februar 1997
Vilhelm Johannesen

V I K I N G
LOTTO
viku nr. 8, 92.02.1997

Vinnaratel: 6 - 11 - 14 - 20 - 25 - 46
Eykatel: 13 - 31 - 36

Prognosa:
6 vinnaratel: 1.573.708,- kr.
5 vinnaratel +
1 eykatel: 65.405,- kr.
5 vinnaratel: 6.706,- kr.
4 vinnaratel: 171,- kr.
3 v. tøl + minst 1 eykatel 57,- kr.

Sosialurin tekur onga ábyrgd
av møguligum villum.

J/A/S/P/I KETLAR
**Teir væl-
umtókta ketlarnir
eru á goymslu**

**Bæði dupultir
og einkultir**

Skulu tygum hava nýggjan ketil, so tosið við okkum og fáid eitt gott tilboð. Vit hava serkent fólk, ið geva eina skjóta og góða tænastu.

— Alt tilfar til hitaverk og san'tet fæst hjá okkum.

MARIA POULSEN & Co
Smyrilsvegur 8 - Tlf. 12000